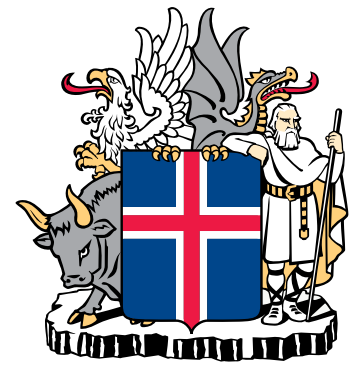

19. október 2023

Landsskipulagsstefna 2024–2038 — umfang og áherslur

Hólmfríður Bjarnadóttir,
skrifstofustjóri húsnæðis- og skipulagsmála

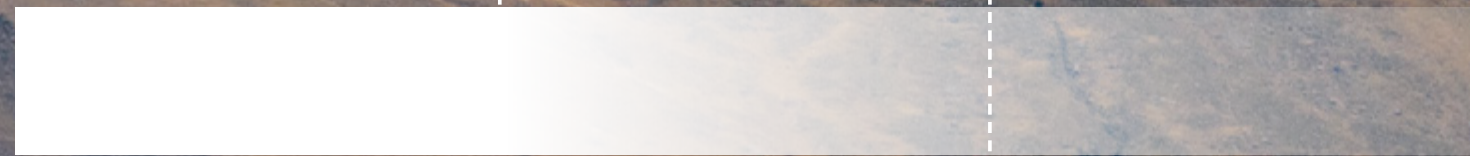
Stjórnarráð Íslands
Innviðaráðuneytið

Landsskipulagsstefna 2024–2038

5 ár

10 ár

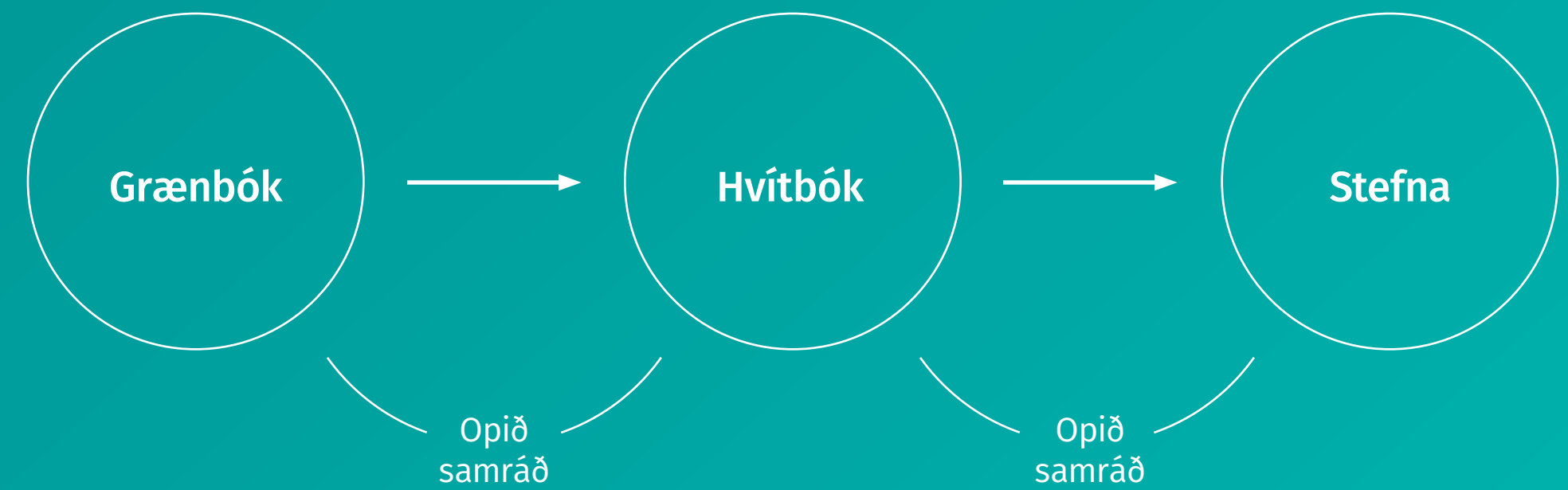
15 ár

Stefna til 15 ára

Aðgerðaáætlun til 5 ára

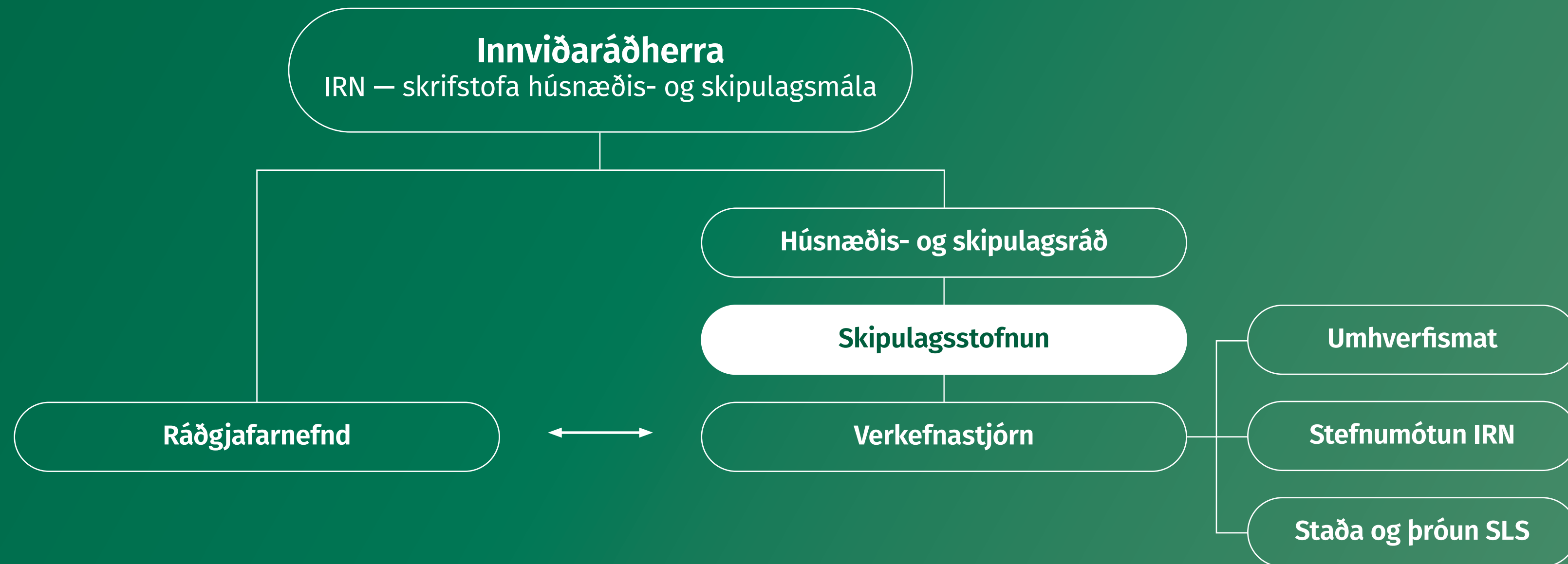
Með lögum nr. 30/2023 um stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði húsnæðis- og skipulagsmála, samgangna og byggðamála var umgjörð landsskipulagsstefnu breytt.

Endurskoðun landsskipulagsstefnu

Umgjörðin

Húsnæðis- og skipulagsráð vinnur tillögu í samvinnu við **Skipulagsstofnun** og **ráðgjafanefnd**

Landsskipulagsstefna

Skjöl í samráðsgátt

- » Grænbók um skipulagsmál var kynnt í samráðsgátt í júlí. *Tillaga að framtíðarsýn og drög að áherslum stefnunnar.*
- » Hvítbók — drög að stefnu kynnt í samráðsgátt í september.
- » Hægt að senda umsagnir eða athugasemdir til og með **31. október**.
- » Ráðherra leggur fram þingsályktun um landsskipulagsstefnu, aðgerðaáætlun og greinargerð á Alþingi í nóvember.

Landsskipulagsstefna

Framtíðarsýn

„Að skipulag stuðli að sjálfbærri þróun og lífsgæðum, styðji samkeppnishæfni og sé sveigjanlegt og stuðli að viðnámsþrótti gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum.“

Landsskipulagsstefna

Níu lykilviðfangsefni

1

Loftslagsbreytingar

2

Jafnvægi í uppbyggingu húsnæðis
og lífsgæði í byggðu umhverfi

3

Uppbygging þjóðhagslega
mikilvægra innviða

4

Landnotkun
í dreifbýli

5

Landnotkun á
miðhálandi Íslands

6

Orkuskipti í samgöngum
og fjölbreyttir ferðamátar

7

Skipulag haf-
og strandsvæða

8

Skipulag
vindorku

9

Vernd líffræðilegrar
fjölbreytni

Landsskipulagsstefna

Uppbygging hvítbókar

Landsskipulagsstefna

Markmið

Þessir þættir eru skoðaðir fyrir hvert landfræðilegt svæði fyrir sig, þ.e.

Vernd umhverfis
og náttúru

Gott
samfélag

Samkeppnishæft
atvinnulíf

Grundvallarmarkmið stefnunnar byggja á þremur meginþáttum sjálfbærrar þróunar:

Miðhálandi

Dreifbýli

Þéttbýli

Haf- og strandsvæði

Landsskipulagsstefna 17 skilgreindar aðgerðir

Í hvítbók um skipulagsmál eru settar fram samtals 17 aðgerðir sem ætlað er að ná fram markmiðum landsskipulagsstefnu. Aðgerðirnar miða einkum að því að gera skipulagsgerð sveitarfélaga skilvirkari með bætту aðgengi að grunngögnum og leiðbeiningum.

Landsskipulagsstefna

17 skilgreindar aðgerðir

1. Efla viðnámsþrótt byggðar og samfélags gagnvart afleiðingum loftslagsbreytinga
2. Markvissar aðgerðir sem draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og auka kolefnisbindingu
3. Skipulag mæti húsnæðisþörf
4. Uppbygging og viðhald þjóðhagslega mikilvægra innviða
5. Kortlagning á ræktunarlandi sem hentar til matvælaframleiðslu
6. Stefnumótun um vegakerfi miðhálandisins
7. Samspil skipulagsáætlana og orkuskipta
8. Gerð strandsvæðisskipulags fyrir Eyjafjörð og Skjálfaflóa
9. Forgangsröðun verkefna vegna skipulags strandsvæða
10. Stjórnsýsla ákvarðanatöku á hafsvæðum
11. Uppbygging ferðaþjónustumannvirkja á hálendinu
12. Kortlagning víðerna
13. Skipulag í dreifbýli
14. Greining á vinnusóknarsvæðum
15. Gagnagátt og kortavefsjá um vernd og starfsemi á haf- og strandsvæðum
16. Skipulag og leyfisveitingar vegna vindorkuvera
17. Mælaborð um stöðu og þróun skipulagsmála

Framfylgd við skipulagsgerð

Dæmi um markmið um vernd umhverfis og náttúru

- » Skipulag stuðli að heilnæmu umhverfi og verndun og varðveislu víðerna, landslags, náttúru og líffræðilegrar fjölbreytni.
- » Kolefnishlutleysi á að vera leiðarljós í skipulagi sem stuðla þarf að með markvissum samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda frá landnotkun.

Dæmi um áherslur

Áhersla b.

Skipulag feli í sér stefnu um loftslagsmál með kolefnishlutleysi og orkuskipti að leiðarljósi. Stefnt verði að því að draga eins og kostur er úr losun gróðurhúsalofttegunda og jarðefnaeldsneyti fasað út á lofti, láði og legi.

Áhersla g.

Skipulag mannvirkja, byggða og bæjarrýma efla þau gæði sem felast í náttúrulegu og manngerðu landslagi.

Framfylgd við skipulagsgerð

markmið um vernd umhverfis og náttúru — leiðbeiningar fyrir skipulagsgerð

Áhersla b.

Skipulag feli í sér stefnu og skipulagsákvæði um innviði fyrir loftslagsvænar samgöngur, með áherslu á vistvæna ferðamáta og orkuskipti í samgöngum.

MIÐHÁLENDI

- » Skipulag samgöngukerfis miðhálandisins stuðli að jafnvægi milli ólíkra ferðamáta.
- » Við skipulagsgerð á miðhálandinu verði hugað að orkuskiptum en uppbygging innviða skal vera í samræmi við áherslur landsskipulagsstefnu um uppbyggingu á miðhálandinu.

DREIFBÝLI

- » Í skipulagi í dreifbýli verði, eftir því sem kostur er, skilyrði fyrir samtengdu kerfi samganga, með áherslu á virka ferðamáta og almenningssamgöngur.
- » Við skipulagsgerð verði gert ráð fyrir innviðum fyrir orkuskipti, s.s. hleðslustöðvum sem styðja við orkuskipti í samgöngum á landi, sjó og í lofti.

ÞÉTTBÝLI

- » Í skipulagi í þéttbýli verði hugað að innviðum fyrir loftslagsvænar samgöngur, með áherslu á virka ferðamáta og almenningssamgöngur.
- » Við skipulagsgerð verði gert ráð fyrir innviðum fyrir orkuskipti, s.s. hleðslustöðvum sem styðja við orkuskipti í samgöngum í íbúðahverfum, á atvinnusvæðum, við hafnir og stofnvegi.
- » Við skipulagsgerð verði sett fram stefna og skipulagsákvæði um gatnakerfi og hönnun og útfærslu göturýma sem taki mið af fjölþættu hlutverki gatna sem umferðarleiða og bæjarrýma.
- » Skipulag og útfærsla gatnakerfis og göturýma innan byggðarheilda taki mið af leiðbeiningum um sjálfbært skipulag og vistvænar samgöngur í þéttbýli, Mannlíf, byggð og bæjarrými.

Framfylgd við skipulagsgerð

Dæmi um markmið um gott samfélag

- » Skipulag stuðli að góðu samfélagi og gæðum í hinu byggða umhverfi.
- » Skipulag þarf að stuðla að skynsamlegri nýtingu lands í þéttbýli og dreifbýli þar sem vöxtur samfélaga gengur ekki um of á náttúrulegt umhverfi.
- » Loftslagsaðlögun er leiðarljós í skipulagi sem verður að stuðla að seiglu samfélaga gagnvart afleiðingum loftslagsbreytinga.

Dæmi um áherslur

Áhersla a.

Skipulag feli í sér stefnu um aðlögun að loftslagsbreytingum sem styrkir viðnámsþrótt viðkomandi samfélags til langs tíma.

Áhersla e.

Skipulag greiði fyrir skilvirkum samgöngum þar sem jafnvægi milli ólíkra ferðamáta er haft að leiðarljósi.

Áhersla e.

Skipulag stuðli að jöfnu aðgengi að orku um land allt og traustum veituvinnviðum sem tryggja öryggi.

Framfylgd við skipulagsgerð

Dæmi um markmið um samkeppnishæft atvinnulíf

- » Að auka samkeppnishæfni samfélags og efla atvinnulíf með hagkvæmri uppbyggingu innviða og sjálfbærri nýtingu auðlinda þar sem vexti er beint á tiltekin svæði í skipulagi.
- » Kolefnishlutleysi er leiðarljósið í skipulagi sem miðar að því að auka til muna bindingu gróðurhúsalofttegunda.

Dæmi um áherslur

Áhersla b.

Skipulag stuðli að orkuskiptum og að orkuauðlindir verði nýttar með sjálfbærum hætti, með það að leiðarljósi að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og tryggja orkuöryggi.

Áhersla d.

Skipulag stuðli að sjálfbærri nýtingu vatns.

Landsskipulagsstefna

Mælikvarðar fylgja markmiðum

Vernd umhverfis og náttúru

- » Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda
- » Hlutfall lands og hafsvæða með fullnægjandi verndun vistkerfa
- » Hlutfall óbyggðra víðerna

Gott samfélag

- » Losun gróðurhúsalofttegunda frá vegasamgöngum og heimilum
- » Hlutfall vistvænna ferðamáta

Samkeppnishæft atvinnulíf

- » Koltvísýringslosun á virðiseiningu
- » Hlutfall fjölbreyttra atvinnusvæða
- » Hlutfall endurnýjanlegra orku

Takk fyrir